

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z HISTORII i WOS

Szkoła podstawowa klasy IV- VIII.

Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości (wiedza przedmiotowa),
- umiejętności (posługiwanie się datami i faktami historycznymi, a także konieczność wyciągania z nich wniosków),
- postawa ucznia i jego aktywność oraz dyscyplina pracy, zarówno w czasie nauczania stacjonarnego jak i zdalnego.

Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie go do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Formy aktywności podlegające ocenie:

- Odpowiedzi ustne - co najmniej 1 w każdym semestrze, np. swobodna dłuższa wypowiedź na określony temat w oparciu o pojęcia, daty i fakty historyczne.
- Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.
- Prace pisemne:
 - **prace klasowe** podsumowujące poszczególne działy, poprzedzone są lekcją powtórzeniową z podaniem zakresu materiału. Zapowiedziane z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem.
 - **sprawdziany** (10 - 15 min.) obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane.
- Ocenianiu podlegają: wkład pracy w pozyskiwaniu wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi, praca w grupach, udział w dyskusji).
- Oceniane są za pomocą plusów zapisanych dzienniku. Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą po zgromadzeniu 3 plusów, ocenę niedostateczną po 3 minusach.
- W przypadku dużego wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą.

- Umiejętności doskonalone w domu (**praca domowa**): ocenie podlegają: pomysłowość rozwiązania, poprawność rzeczowa, umiejętność prezentacji (w przypadku prac ustnych), zgodność z poziomem wymagań i oceniane są w skali b. dobry- dobry- dostateczny- dopuszczający. W przypadku braku pracy domowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Samodzielnie opracowane prace dodatkowe oparte na innych źródłach niż podręcznik (plansze, mapki konturowe, rysunki, referaty, gazetki, karty pracy itp.).
- Aktywność pozalekcyjna udział w konkursach - ocena celująca.
- Ocena za pracę w grupie, prace długoterminowe i aktywność lub odpowiedź ustną itp. mogą być (ale nie muszą) wystawione po uwzględnieniu samooceny ucznia oraz po zasięgnięciu opinii klasy.
- Projekt uczniowski
- Prowadzenie zeszytu – zeszyty z historii sprawdzane są według schematu: systematyczność prowadzenia zeszytu (kompletność notatek, zadań domowych).

Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów:

1. Osiągnięcia ucznia są notowane w dzienniku elektronicznym.
Oznaczenia w dzienniku:
Praca pisemna – **praca klasowa**
Odpowiedź ustna – **odpowiedź ustna**
Praca kontrolna – **sprawdzian**
Praca domowa – **zadanie domowe**
Aktywność – **praca na lekcji**
Inne – **prace dodatkowe (projekt uczniowski)**
2. Uczeń jest poinformowany o ocenie w chwili jej wystawienia.
3. W ocenianiu stosuje się następującą skalę:
6 - celujący
5 - bardzo dobry
4 - dobry
3 - dostateczny
2 - dopuszczający
1 – niedostateczny
4. Oceny częściowe w dzienniku wyrażane są cyfrą w skali 1-6. W ciągu semestru przy jednej godzinie tygodniowo – uczeń powinien uzyskać przynajmniej dwie oceny, w przypadku dwóch godzin tygodniowo minimum cztery oceny. Nie stosuje się ocen częściowych z minusami.
5. Ocena klasyfikacyjna wyrażona jest słownie wg skali: celujący, b. dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny. Jeżeli uczeń często opuszcza zajęcia z przyczyn losowych liczba ocen może być mniejsza.
6. Każdej ocenie towarzyszy komentarz ustny lub pisemny wskazujący mocne i słabe strony jego pracy.
7. Obowiązkiem ucznia jest przystąpienie do pracy pisemnej (sprawdzian, praca klasowa). W przypadku nie napisania sprawdzianu przez ucznia, wprowadza się notę „0” w (symbol ten nie jest oceną, a jedynie informacją dotyczącą niezaliczenia pracy pisemnej). Czas przewidziany na przystąpienie do napisania zaległej pracy wynosi dwa tygodnie od powrotu ucznia do szkoły lub ustalany jest indywidualnie z nauczycielem. Po przekroczeniu ustalonego terminu nauczyciel powinien dać

uczniowi sprawdzian do napisania na najbliższej lekcji i w miejsce symbolu „0” wpisuje się ocenę.

Kryteria ocen:

Wypowiedzi ustne

Oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii historycznej, zgodność z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi poprzez wykorzystanie pomocy naukowych (mapy, tablice graficzne) itp.

- **celujący** - odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, posiada wiedzę i zainteresowania znacznie wykraczające poza obowiązujący program nauczania, prezentuje własne przemyślenia i oceny, łączy wiadomości z różnych źródeł wiedzy, uczestniczy w konkursach przedmiotowych, aktywnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych.
- **bardzo dobry** - odpowiedź jest trafna i wyczerpująca, zgodna z tematem, łączy fakty i wydarzenia w oparciu o znajomość dat, postaci i pojęć historycznych, stosuje chronologię i hierarchię treści w oparciu o biegłą umiejętność posługiwania się osią czasu - porównuje, wyjaśnia, wyciąga wnioski i dostrzega związki przyczynowo skutkowe, biegle posługuje się mapą, umiejętnie analizuje teksty źródłowe, posiada uporządkowaną wiedzę na temat epok historycznych i ich dążeń, idei, kultury materialnej i duchowej oraz problemów społecznych i gospodarczo- politycznych,
- **dobry** - odpowiedź zasadniczo samodzielna ale nie wyczerpująca w pełni dane zagadnienie, zawiera większość wymaganych treści, wykazuje dużą znajomość faktów, pojęć i postaci historycznych oraz potrafi je wyjaśnić i ocenić, dokonuje uporządkowanej charakterystyki dziejów, zna daty i potrafi je nanieść na oś czasu, potrafi posługiwać się mapą, bierze udział w dyskusji- uzasadnia swoje racje w sposób komunikatywny;
- **dostateczny** - odpowiedź odbywa się przy pomocy nauczyciela, uczeń zna ważniejsze fakty, daty, pojęcia i postacie historyczne jednak nie zawsze potrafi je prawidłowo zinterpretować, określa wiek wydarzenia, potrafi odczytać oś czasu, raczej rzadko korzysta z mapy;
- **dopuszczający** – wykazuje elementarną znajomość pojęć i faktów historycznych, jednak niezbyt precyzyjnie udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela, posiada duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, podstawowe fakty historyczne wyjaśnia z pomocą nauczyciela oraz w oparciu o podręcznik i materiały ilustracyjne;
- **niedostateczny** - nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela nawet o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, posiada bardzo duże braki w wiadomościach koniecznych.

Skala oceniania

W klasach IV - VIII obowiązującą oceną jest ocena cyfrowa (dopuszcza się stawianie "+" i "-" w ocenie częściowej).

Prace klasowe (z wyjątkiem literackich), sprawdziany i testy będą oceniane wg następującej skali:

cel	95% - 100%
bdb	84% - 94%
db	70% - 83%
dst	51% - 69%
dop	31% - 50%
ndst	30% i mniej

Nauczyciel oddaje sprawdziany w terminie dwóch tygodni.

1. Prace klasowe i sprawdziany, z których uczeń otrzymał ocenę niedostateczną, dopuszczającą lub dostateczną, uczeń ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną.
2. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania lub zaliczenia odpowiedzi ustną (sposób zaliczenia określa nauczyciel) w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.

SPOSÓB USTALANIA OCENY SEMESTRALNEJ I ROCZNEJ

Przy ustalaniu oceny semestralnej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności według następującej kolejności:

- Prace klasowe i sprawdziany,
- odpowiedzi ustne,
- aktywność na zajęciach,
- aktywność pozalekcyjna,
- prace domowe, karty pracy i prace długoterminowe itp.
- posługiwanie się pomocami naukowymi (oś czasu, mapy, atlasy, słowniki itp.)
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego,

Ocena wynikająca ze średniej ważonej (tabela) jest podstawą do wystawienia oceny semestralnej i końcowej. Uwzględniając zaangażowanie, wkład pracy, postępy oraz gotowość do zdobywania nowych wiadomości i umiejętności ucznia, nauczyciel ma możliwość podwyższenia oceny.

cel	6,00 - 5,51
bdb	5,50 - 4,51
db	4,50 - 3,51
dst	3,50 - 2,51
dop	2,50 - 1,51
ndst	1,5 - mniej

- ❖ W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe (uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania) potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej, nauczyciel obniżył wymagania edukacyjne w porozumieniu z jego rodzicami, pedagogiem szkolnym oraz nauczycielem wychowawcą!

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował treści koniecznych,
- ma bardzo poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, uniemożliwiające dalszą naukę,
- nie przejawia chęci przyswajania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- notorycznie nie odrabia pracy domowej,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje elementarną znajomość pojęć i faktów historycznych,
- ma duże braki w podstawowych wiadomościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je nadrobić,
- rozwiązuje i wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności,
- przejawia gotowość i chęć do przyjmowania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem.
- stara się prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz zeszyt ćwiczeń,
- stara się czytać zagadnienia zawarte w podręczniku i wyróżnia fakty najistotniejsze,
- raczej odrabia zadania domowe;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści przewidziane w programie nauczania na poziomie podstawowym,
- rozwiązuje i wykonuje typowe zadania o podstawowym stopniu trudności i niewielkim stopniu złożoności- ocenia wydarzenie historyczne i opisuje z pomocą nauczyciela oraz pomocy dydaktycznych,
- zna podstawowe pojęcia historyczne,
- posiada znajomość podstawowej wiedzy faktograficznej,
- próbuje porównywać, selekcjonować i klasyfikować fakty i informacje,
- odczytuje wydarzenia z osi czasu,
- określa wiek zdarzenia i zna ważne daty,
- dostrzega podstawowe związki pomiędzy różnymi faktami historycznymi,
- współpracuje z nauczycielem- stara się przychodzić na kółko przedmiotowe,
- wykazuje minimalną aktywność na lekcji
- odrabia prace domowe
- poprawnie prowadzi zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń .

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi samodzielnie pracować z podręcznikiem, materiałem źródłowym i wykonuje zadania o średnim stopniu trudności i złożoności,
- poprawnie ocenia i opisuje wydarzenie historyczne,
- wykazuje dużą znajomość faktów, pojęć i postaci historycznych,
- ustnie i pisemnie stosuje terminy i pojęcia historyczne,
- dokonuje uporządkowanej charakterystyki dziejów,
- wykazuje się dużą znajomością dat,
- prawidłowo posługuje się osią czasu- nanosi daty, określa wiek itp.
- poprawnie posługuje się mapą,
- rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł wiedzy,
- efektywnie współpracuje w zespole i dość aktywnie pracuje w grupie,

- bierze udział w dyskusjach, wymianie poglądów.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania historii w danej klasie,
- sprawnie posługuje się wiadomościami łączy, analizuje i opisuje fakty i wydarzenia w oparciu o znajomość dat, postaci i pojęć historycznych,
- stosuje chronologię i hierarchię treści,
- rozwiązuje samodzielnie problemy, potrafi samodzielnie interpretować i wyjaśniać fakty i zjawiska historyczne,
- posiada uporządkowaną wiedzę na temat epok historycznych i ich dążeń, idei, kultury materialnej i duchowej oraz problemów społecznych i gospodarczo- politycznych,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę w ocenie bieżących wydarzeń,
- biegle posługuje się mapą,
- umiejętnie analizuje teksty źródłowe,
- umie bronić swoich poglądów, a także potrafi dochodzić do porozumienia w kwestiach spornych,
- wnosi twórczy wkład w realizowane zagadnienia.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w wysokim stopniu opanował treści programowe, rozszerzając swoją wiedzę o wiadomości wykraczające poza granice danej klasy,
- umie formułować oryginalne wnioski, hierarchizować i selekcjonować nabytą wiedzę,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania.

Ocena semestralna i końcowo rocznej jest efektem pracy i nauki ucznia podczas całego semestru oraz roku szkolnego- nie uwzględnia się możliwości poprawiania ocen pod koniec roku lub semestru.

Na koniec semestru nie przewiduje się pracy klasowej zaliczeniowej lub poprawkowej na ocenę wyższą (za wyjątkiem egzaminu sprawdzającego wg WZO).

Historia i wiedza o społeczeństwie – nauczanie zdalne

1. Zajęcia prowadzone są online na platformie TEAMS.
2. Podczas nauczania zdalnego uczeń jest zobowiązany do aktywnego uczestnictwa (włączona kamera, mikrofon/komunikator) w zajęciach on-line oraz systematycznego przesyłania zadanych prac.

3. Nie dostosowanie się do pkt. 2 może skutkować wpisaniem do dziennika nieobecności na zajęciach lub obniżeniem oceny z aktualnej formy zaliczenia/pracy na lekcji.
4. Nauczyciel kontaktuje się z uczniami przez TEAMS, z rodzicami/opiekunami uczniów poprzez dziennik Librus.
5. Nauczyciel uwzględnia pojawiające się trudności techniczne w związku z kształceniem na odległość i dostosowuje sposoby sprawdzania wiedzy/oceniań do indywidualnych potrzeb ucznia.
6. Ocenianie uwzględnia:
 - odpowiedzi ustne
 - prace pisemne (dłuższe, krótsze, z tekstami źródłowymi itd.)
 - kartkówki i testy online
 - aktywność w czasie lekcji
 - zadania domowe
7. Zadania: projekty, karty pracy (zdjęcia lub skany), odpowiedzi na pytania przesyłane drogą mailową lub poprzez platformę TEAMS, we wskazanym terminie, zgodnie z podanymi przez nauczyciela kryteriami.
8. Oceny są wpisywane do dziennika Librus.
9. Prace niesamodzielne - skopiowane z internetu, bez podania źródła- skutkują oceną niedostateczną bez możliwości poprawy.
10. Każdy uczeń ma możliwość poprawy oceny w sposób i terminie wskazanym przez nauczyciela. Do dziennika wpisana zostanie ocena uzyskana z poprawy.

KONTRAKT Z UCZNIAMI

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami WZO ze szczególnym zwróceniem uwagi na szacunek ucznia do przedmiotu oraz odpowiednie zachowanie na lekcji.
2. Każdy uczeń zna kryteria oceniania.
3. Przedmiotem oceniania są różne formy aktywności uczniów.
4. Każdej ocenie towarzyszy komentarz ustny lub pisemny wskazujący mocne i słabe strony jego pracy.
5. Pisemne prace- sprawdziany są obowiązkowe.
6. Dwa razy w semestrze uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie bez podania przyczyny (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów). Zgłoszenie nieprzygotowania powinno nastąpić przed rozpoczęciem lekcji.
7. Sprawdziany podsumowujące poszczególne działy, poprzedzone są lekcją

- powtórzeniową z podaniem zakresu materiału. Zapowiedziane z co najmniej dwu tygodniowym wyprzedzeniem.
8. Jeżeli uczeń nie był na sprawdzianie z przyczyn losowych obowiązek napisania lub zaliczenia odpowiedzi ustną (sposób zaliczenia określa nauczyciel) w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.
 9. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu niedostateczną lub dopuszczającą dwóch tygodni. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną.
 10. Podczas poprawy i pisania sprawdzianów w drugim terminie obowiązują te same kryteria, co w pierwszym terminie.
 11. Kartkówki (10 - 15 min.) obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji. Ta forma kontroli wiadomości może być niezapowiedziana.
 12. Wszelkie sprawdziany i inne prace pisemne nauczyciel przechowuje w teczce do końca roku szkolnego.
 13. Uczeń ma prawo wziąć prace do domu w celu pokazania rodzicom.
 14. Odpowiedzi ustne – co najmniej 1 w każdym semestrze. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.
 15. Uczeń ma prawo dwa razy w semestrze zgłosić brak przygotowania do zajęć – nie dotyczy to ustalonych wcześniej sprawdzianów oraz zapowiedzianych lekcji powtórzeniowych.
 16. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności. Jednak uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki i wiadomości z lekcji na których był nieobecny.
 17. Wprowadza się notę „0” w przypadku nie napisania pracy klasowej, sprawdzianu, nie oddania zadania domowego przez ucznia, w (symbol ten nie jest oceną, a jedynie informacją dotyczącą niezaliczenia pracy pisemnej).
 18. Uczeń otrzymuje minusy za brak przygotowania do zajęć. Za trzy krotne nieprzygotowanie do lekcji (3 minusy) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
 19. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego oraz zeszytu ćwiczeń, w którym powinny znajdować się zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych, miejsce na oceny, miejsce na korespondencję z rodzicami. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie.
 20. Uczeń otrzymuje w ciągu semestru przy jednej godzinie tygodniowo- przynajmniej dwie oceny, przypadku dwóch godzin tygodniowo minimum cztery oceny.
 21. Oceny semestralnej oraz rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych, największe znaczenie ma ocena ze sprawdzianów, w drugiej są kolejności odpowiedzi ustne. Pozostałe oceny mają charakter wspomagający!
 22. Ocena semestralna i roczna jest efektem pracy i nauki ucznia podczas całego semestru oraz roku szkolnego.
 23. Na koniec semestru nie przewiduje się pracy klasowej zaliczeniowej lub poprawkowej na ocenę wyższą.
 24. Uczeń ma możliwość poprawy oceny zgodnie z zasadami WZO.
 25. W przypadku pracy w systemie zdalnym obowiązują wszystkie zasady zawarte w PSO i WZO.